

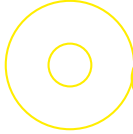
Стратегічний документ
економічного розвитку

Любешівської селищної територіальної громади

Волинська область

Зміст

Загальна інформація про громаду 4

Економічний профіль 5

SWOT-аналіз 19

Стратегічні цілі та результати їх досягнення 25

Перелік заходів для досягнення цілей та очікуваних
результатів економічного розвитку громади 33

Проекти..... 37

Проект «Зміцнення співпраці між органами місцевого самоврядування та підприємствами у сфері місцевого економічного розвитку територіальних громад Волинської області» реалізується Мережею захисту національних інтересів «АНТС» та став можливим завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та ширій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». Зміст цього матеріалу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

ВСТУП

Цей документ розроблений як універсальний інструмент стратегічного планування для забезпечення сталого економічного розвитку громади. Його основна мета – створити чітку базу для формування конкурентоспроможної економіки через підтримку малого та середнього підприємництва, залучення інвестицій та модернізацію ключових секторів. Документ визначає довгострокові цілі, операційні завдання та конкретні кроки, спрямовані на досягнення економічної самодостатності та підвищення добробуту мешканців громади.

Особливу увагу приділено наступним стратегічним напрямкам:

Розвиток малого та середнього підприємництва (МСП):

МСП є основою економічної активності громади, сприяючи створенню робочих місць, підвищенню доходів місцевого бюджету та зміцненню економічної стійкості. У документі запропоновано заходи, які стимулюватимуть розвиток підприємницької діяльності та забезпечуватимуть доступ до необхідних ресурсів.

Залучення інвестицій для економічного зростання:

Інвестиції є ключовим драйвером інфраструктурного розвитку, впровадження інновацій та модернізації виробництва. Створення сприятливих умов для інвесторів, включно зі спрощенням адміністративних процедур, сприятиме залученню капіталу в громаду.

У документі враховано економічні особливості громади, що дозволяє адаптувати запропоновані рішення до специфічних умов. Цей підхід спрямований на досягнення збалансованого розвитку та ефективне використання наявних ресурсів.

Завдяки такому стратегічному плануванню громада зможе не лише вирішити актуальні виклики, але й використати свій потенціал для забезпечення економічної стабільності, створення нових можливостей для бізнесу та покращення умов життя своїх мешканців.

Любешівська селищна територіальна громада Камінь-Каширського району розташована у північно-східній частині Волинської області.

Межує Любешівська громада на півночі з Брестською областю республіки Білорусь (пункт пропуску «Дольськ», який входить до складу митного посту «Дольськ» Ягодинської митниці), на заході з Камінь-Каширською громадою, на півдні – з Прилісненською громадою, на сході межує з Рівненською областю (Зарічненська, Локницька та Вараська громади).

Любешів

селище
(адміністративний
центр)

40 сіл

входять до громади

1239,49 кв.км

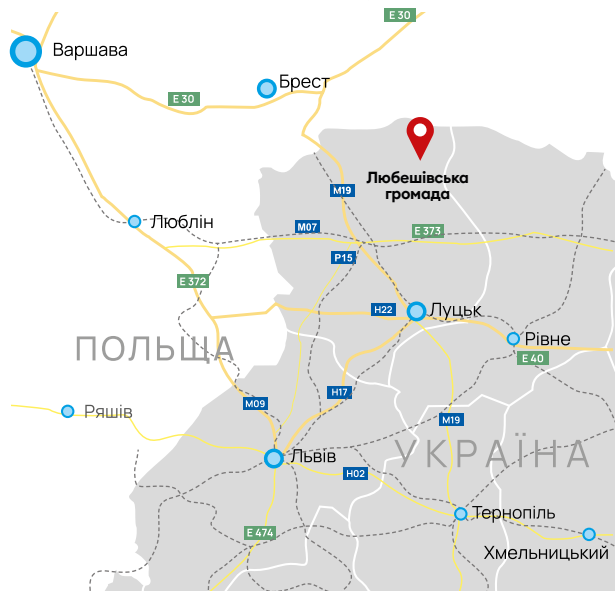
площа Любешівської
селищної територіальної
громади

Громаду створено
10.08.2017

135 км
до обласного
центру, міста
Луцьк

188 км
до сусіднього
обласного центру м.Рівне

ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ

Людські та трудові ресурси

(населення, вікова структура, доходи)

Розробка економічного профілю громади починається з детального аналізу демографічної ситуації, рівня освіти та стану медицини. Ці фактори є фундаментальними для розуміння соціально-економічного потенціалу та викликів, що стоять перед громадою. Демографічні показники – структура населення за віком, статтю, рівнем народжуваності та смертності – створюють основу для оцінки трудового ресурсу, визначають потреби в інфраструктурі та дозволяють ефективно прогнозувати майбутню економічну активність.

Рівень освіти населення є показником кваліфікаційного потенціалу громади. Він безпосередньо впливає на можливість залучення високотехнологічних галузей, розвитку інновацій та створення конкурентного середовища. Стан медицини відображає якість життя та здоров'я населення, що є критичним фактором для забезпечення стабільного трудового ресурсу.

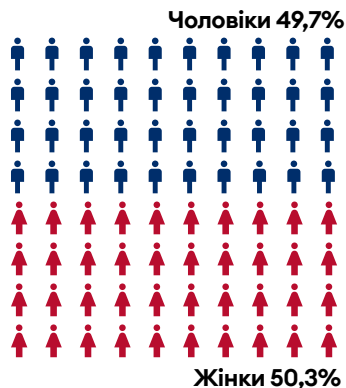
Таким чином, аналіз демографії, освіти та медицини є важливою передумовою для створення економічного профілю, оскільки він допомагає оцінити поточний стан громади і спрогнозувати її потенціал для економічного зростання, адаптуючи стратегічні пріоритети до реальних потреб і можливостей.

30 443

особи

населення громади за останніми офіційними даними станом на 01.01.2024

з яких **15319 осіб або 50,3% – жінки**
та **49,7% або 15124 особи – чоловіки**

від 0 до 17 років

3 633 11,2%   3 211 10,5%

від 18 до 64 років

9 200 30,2%   8 724 28,7%

після 65 років

2 291 7,1%   3 384 11,1%

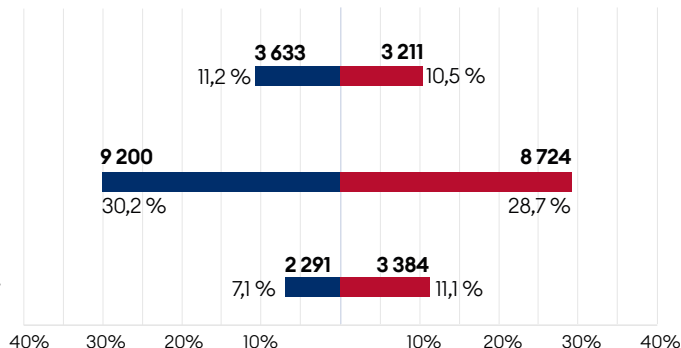

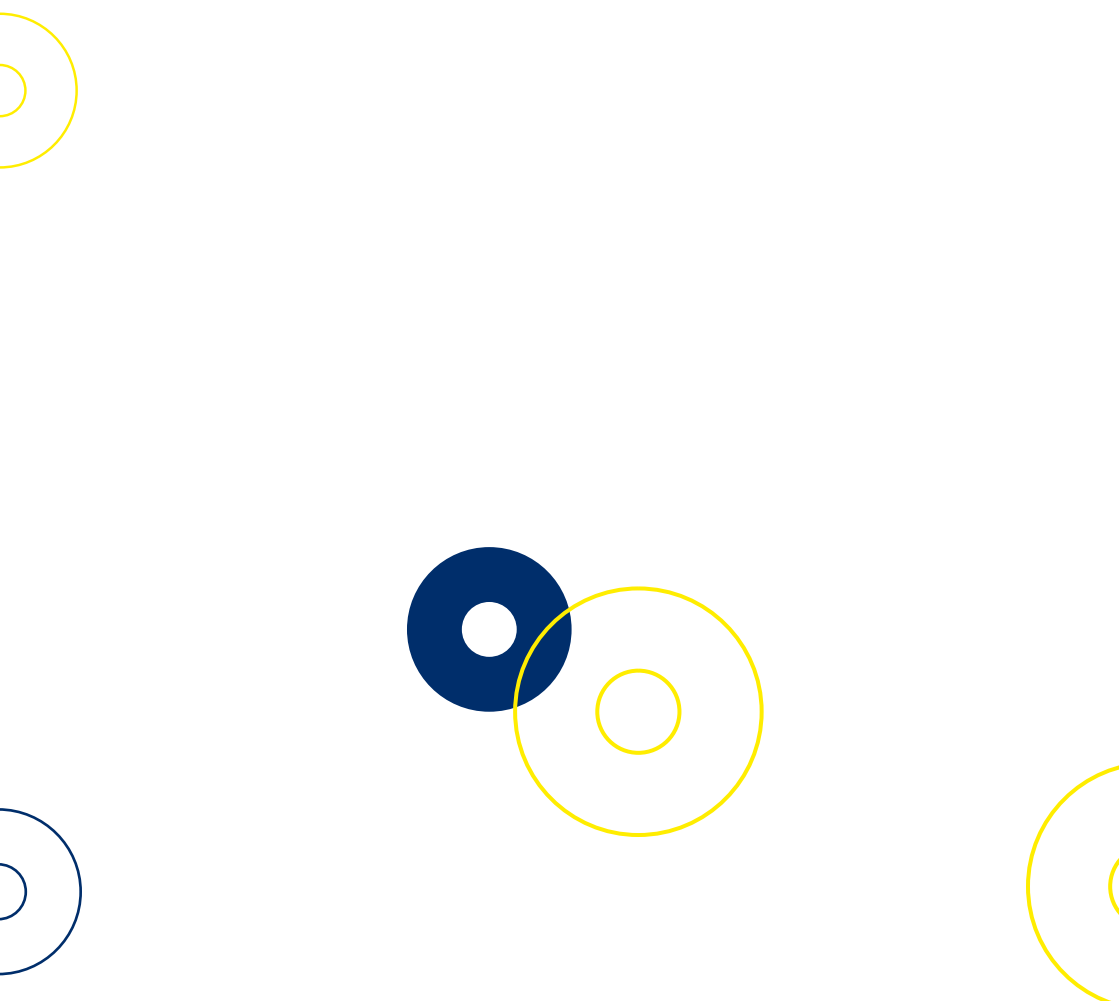

Рис. 1 Населення Любешівської селищної територіальної громади за гендерною та віковою структурою

Населення Любешівської селищної територіальної громади становить 30443 особи – 15319 – жінки і 15124 - чоловіки. За віковою структурою найбільше у громаді проживає чоловіків працездатного віку – 9200 осіб і жінок цієї ж вікової категорії – 8724 особи.

Загалом населення Любешівської громади за гендерною ознакою є пропорційним – у громаді проживає 50,3% жінок і 49,7% – чоловіки. Як зазначалося раніше найбільше у громаді проживає чоловіків віком від 18 до 60 років – 30,2% від всього населення, найменше чоловіків пенсіонерів (чоловіки віком після 60 років) – 7,5%. Також 22,4% населення громади – це діти віком до 18 років.

23

дошкільних заклади освіти

26

закладів загальної середньої освіти

3

заклади освіти за напрямком підготовки дітей

1

коледж

53

заклади освіти загалом функціонує у Любешівській селищній територіальній громаді

В коледжі здійснюється підготовка студентів за такими спеціальностями:

- Облік і оподаткування
- Галузеве машинобудування
- Будівництво та цивільна інженерія
- Агроінженерія
- Готельно-ресторанна справа
- Автомобільний транспорт
- Кухар, кондитер
- Маляр, муляр, штукатур
- Тракторист-машиніст

У 2023 році у всіх закладах освіти Любешівської громади навчалося 6908 учнів та студентів, що на 5,8% менше ніж у 2021 році і на 2,6% менше ніж у 2022 році. Найбільше скоротилася кількість вихованців дошкільних закладів освіти – у 2021 році таких дітей було 848, у 2022 році – 783 дитини, у 2023 році лише 699 осіб (скорочення склало 17,6% 2023/2021 роки і 10,7% у 2023/2022 роки). Скоротилася у 2023 році кількість учнів на 4,5% у відношенні до 2021 року (4809 проти 5036). Зростання спостерігалось лише серед студентів коледжу – +7,9% у 2023 році до 2021 року. Їх кількість збільшилася із 584 студентів до 630.

Медицина

В громаді функціонує 11 медичних закладів: 9 амбулаторій, 1 лікарня, 1 медичний пункт.

Мережа медичних закладів у Любешівській громаді

1

Лікарня

9

Амбулаторій

1

Медичний пункт

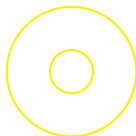
Висновки

Населення Любешівської селищної територіальної громади у 2023 році становило 30,443 особи, з них 15,319 – жінки, а 15,124 – чоловіки, що свідчить про гендерний баланс у структурі населення (50,3% жінок і 49,7% чоловіків). Основу трудового потенціалу складають особи працездатного віку: 9,200 чоловіків та 8,724 жінок. Найчисельнішою віковою групою є чоловіки від 18 до 60 років (30,2% від загального населення), тоді як найменшу частку становлять пенсіонери-чоловіки віком після 60 років (7,5%). Значна частка населення – 22,4% – це діти віком до 18 років, що створює потенціал для розвитку освітньої та соціальної інфраструктури.

Освітня мережа громади включає 53 заклади, серед яких 23 дошкільних установи, 26 шкіл, 3 заклади позашкільної освіти та 1 коледж (Відокремлений структурний підрозділ “Любешівський технічний фаховий коледж Луцького національного технічного університету”). У 2023 році у цих закладах навчалось 6,908 учнів та студентів, що на 5,8% менше порівняно з 2021 роком. Найбільше скорочення зафіксовано серед дітей у дошкільних закладах – їх кількість зменшилася на 17,6% у порівнянні з 2021 роком. Натомість у коледжі спостерігається зростання кількості студентів на 7,9% за цей же період, що свідчить про попит на професійно-технічну освіту та необхідність її подальшого розвитку.

Медична інфраструктура громади представлена 11 закладами: 9 амбулаторій, 1 лікарня та 1 фельдшерсько-акушерський пункт. Мережа медичних закладів забезпечує базовий рівень охорони здоров'я для населення, однак потребує модернізації та інвестицій для підвищення якості медичних послуг.

Таким чином, людський та трудовий потенціал Любешівської громади має значні перспективи для розвитку, однак потребує впровадження заходів з підтримки демографічної стабільності, підвищення якості освіти, оновлення медичної інфраструктури та адаптації освітніх програм до потреб ринку праці.

Земельні ресурси громади

Земельний фонд громади становить

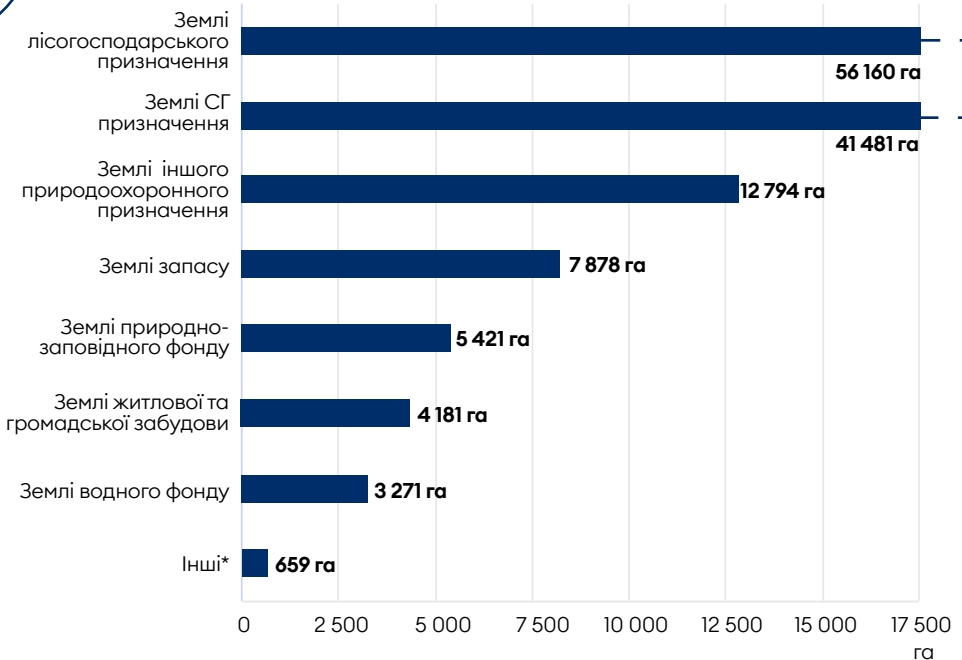
131 845 га

42,6%

або 56 160 га землі
лісогосподарського
призначення

31,5%

або 41 481 га землі
сільськогосподарського
призначення

*Землі громадської забудови, рекреаційного призначення, промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони

Рис. 3 Розподіл земельних ресурсів у Любешівській селищній територіальній громаді, га

Розвинений лісовий сектор як основа економічного потенціалу громади:

- Займаючи 42,6% земельного фонду громади, землі лісогосподарського призначення є стратегічним ресурсом для розвитку лісозаготівлі та лісопереробної промисловості. Значний обсяг лісових ресурсів дозволяє розвивати галузі з доданою вартістю, такі як виробництво меблів, пиломатеріалів, деревного вугілля та біопалива.
- Лісові угіддя також створюють потенціал для розвитку екологічного туризму, рекреаційної діяльності та природоохоронних проєктів, які можуть слугувати додатковими джерелами доходу громади.

Сільськогосподарський сектор як ключовий напрям економічного зростання:

- Землі сільськогосподарського призначення складають 31,5% земельного фонду громади, що створює значний потенціал для розвитку рослинництва, садівництва, ягідництва та тваринництва. Використання цих земель для вирощування високорентабельних культур, органічного землеробства та розширення фермерських господарств сприятиме збільшенню доходів місцевих мешканців.

Поєднання двох основних секторів – лісового та сільськогосподарського:

- Сукупно землі лісогосподарського та сільськогосподарського призначення становлять 74,1% земельного фонду громади, що створює можливість для інтегрованого підходу до їх використання. Зокрема, можливий розвиток кооперації між аграрним та лісовим секторами у напрямі виготовлення біопалива, органічних добрив, продуктів із лісової сировини.

Потенціал залучення інвестицій:

- Наявність значних площ земель лісогосподарського та сільськогосподарського призначення створює сприятливі умови для залучення інвестицій у сучасні технології аграрного виробництва та деревообробної промисловості.
- Інвестиції у модернізацію інфраструктури, зокрема дорожньої та логістичної, дозволять ефективніше використовувати ці ресурси, знижуючи витрати на їх транспортування та реалізацію.

Природоохоронний потенціал:

- Значна частина земельного фонду громади має природоохоронне значення, що може використовуватися для реалізації проєктів сталого розвитку. Розвиток екологічного туризму, створення зон відпочинку та підтримка біорізноманіття сприятиме не лише збереженню природи, але й залученню туристів та інвесторів. Станом на зараз розвиток цього сектору економіки обмежений безпековою ситуацією, але він залишатиметься досить перспективним з точки зору майбутнього розвитку громади.

Бізнес-середовище

У Любешівській селищній територіальній громаді у 2023 році працювало 626 фізичних осіб-підприємців, що на 2,6% менше ніж у 2021 році. Загалом таке зменшення кількості суб'єктів господарювання фізичних осіб відбулося через зменшення кількості ФОП серед чоловіків – -5% або їх кількість скоротилася із 357 осіб до 339 осіб. Кількість жінок-підприємців збільшилася протягом 2021-2023 років на одну особу.

За гендерною структурою ФОП поділені у такому відсотковому співвідношенні – 45,8% - ФОПи жінки і 54,2% – ФОПи чоловіки.

Частка фізичних осіб-підприємців до загальної чисельності населення у 2023 році становила 2,1%.

Фізичні особи-підприємці загалом сплатили 35,8% усіх податків за мінусом ПДФО (єдиного податку), що надійшли до місцевого бюджету Любешівської громади у 2023 році.

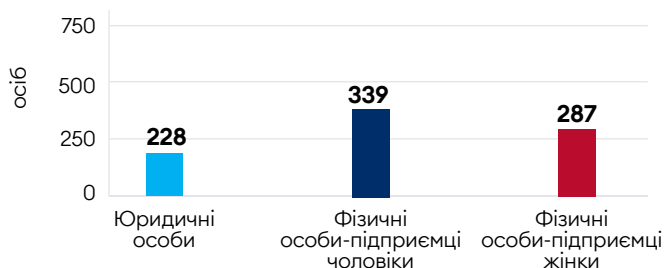

Рис. 4 Кількість юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у громаді

Любешівська громада має розвинений сільськогосподарський та лісовий профіль, що визначає основні напрями її економічного розвитку. Лісове господарство відіграє важливу роль у структурі місцевої економіки, забезпечуючи значний обсяг деревини для промисловості, паливних потреб та інших супутніх галузей. Розвиток лісопереробної промисловості, включаючи виробництво пиломатеріалів, меблів, деревного вугілля та продуктів з доданою вартістю, створить нові робочі місця та забезпечить додаткові податкові надходження до місцевого бюджету.

Сільське господарство залишається ключовим напрямом економічної діяльності громади, з акцентом на рослинництво, садівництво, ягідництво та тваринництво. Підтримка фермерських та локальних фермерських господарств, розширення спектру переробних підприємств й стимулювання підприємницької активності сприятиме зміцненню конкурентоспроможності громади.

Малий та середній бізнес формує значну частину економічної активності громади. Підприємці працюють у виробничій сфері, сфері послуг, торгівлі, а також у лісових і сільськогосподарських галузях, що сприяє

диверсифікації економіки. Особливо перспективними є напрями, пов'язані з переробкою лісових ресурсів та створенням продукції з високою доданою вартістю.

Розвиток людського потенціалу громади підтримується освітньою мережею, яка забезпечує підготовку кадрів, орієнтованих на потреби місцевого ринку праці.

6

найбільших платників податків, що сплатили до бюджету Любешівської територіальної громади

5,37
млн грн

НПП
«Прип'ять-Стохід»

Вид діяльності:
природничий парк

5,18
млн грн

Філія «Любешівське лісомисливське господарство» ДП «Ліси України»

Вид діяльності:
лісове господарство

3,91
млн грн

КНП «Любешівська багатoproфільна лікарня»

Вид діяльності:
охорона здоров'я

3,09
млн грн

ОЗЗСО
«ЛЮБЕШІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ»

Вид діяльності:
освіта

1,84
млн грн

Любешівський технічний фаховий коледж Луцького національного університету

Вид діяльності:
освіта

1,48
млн грн

ПРАТ
«Волиньобленерго»

Вид діяльності:
енергетика

Висновки

Економічний потенціал Любешівської громади характеризується багатогалузеву структурою, яка ґрунтується на сільськогосподарській і лісовій спеціалізації, розвитку малого та середнього бізнесу, а також активній діяльності найбільших суб'єктів господарювання. Значна частина земельного фонду громади зайнята під лісогосподарські угіддя, що забезпечує стабільний розвиток лісозаготівельної та лісопереробної промисловості. Лісове господарство є важливим джерелом надходжень до місцевого бюджету, формує робочі місця і створює перспективи для розвитку підприємств з доданою вартістю, таких як виробництво меблів, пиломатеріалів та біопалива. У цій сфері одним із ключових суб'єктів є філія «Любешівське лісомисливське господарство», яка входить до числа найбільших платників податків громади.

Сільське господарство, зосереджене на рослинництві, ягідництві, садівництві та тваринництві, залишається основним джерелом зайнятості та економічної активності. Розвиток фермерських господарств та кооперативів, а також створення підприємств для переробки сільськогосподарської продукції сприяє зміцненню економічної бази громади. Земельний фонд, відведений для сільськогосподарського використання, становить третину загальної площі громади, що відкриває додаткові можливості для органічного землеробства та вирощування високорентабельних культур.

Малий та середній бізнес, хоч і зазнав незначного скорочення кількості фізичних осіб-підприємців, залишається важливим джерелом податкових надходжень, формуючи понад третину місцевого бюджету за рахунок єдиного податку. Гендерна структура підприємництва демонструє сталу участь жінок у бізнес-активності, що вказує на потенціал розвитку соціального підприємництва та програм підтримки жіночого підприємництва. Загалом, фізичні особи-підприємці становлять понад 2% населення громади, що свідчить про помірний рівень підприємницької активності, однак потребує додаткових стимулів для зростання.

Серед найбільших платників податків громади виділяються підприємства, що представляють природоохоронну, лісову, енергетичну, освітню та медичну сфери. Природничий парк «Прип'ять-Стохід» та філія «Любешівське лісомисливське господарство» є ключовими у формуванні бюджетних надходжень, що підкреслює важливість ефективного використання природних ресурсів. Заклади охорони здоров'я та освіти також роблять значний внесок у бюджет громади, відображаючи їх роль як важливих соціальних інституцій.

Медична інфраструктура та освітня мережа громади підтримують соціальний розвиток, забезпечуючи доступність базових послуг для населення. Зокрема, КНП «Любешівська багатопрофільна лікарня» та освітні установи, такі як Любешівський ліцей і технічний фаховий коледж, є не лише важливими соціальними, а й економічними гравцями, що сприяють залученню кваліфікованих кадрів та розвитку людського потенціалу громади.

Таким чином, економічний потенціал Любешівської громади базується на ефективному використанні земельних ресурсів, розвитку лісової та сільськогосподарської галузей, підтримці підприємництва та діяльності ключових суб'єктів господарювання. Інтеграція природних, людських і фінансових ресурсів громади має потенціал для створення стабільної основи для економічного зростання та покращення якості життя мешканців.

Бюджет

Доходи місцевого бюджету громади, млн грн

Доходи (млн грн)	2021	2022	2023	2023/2022	2023/2021
РАЗОМ	279,4	299,8	309,1	3,1%	10,6%
Податкові надходження	73,8	98,0	96,0	-2,0%	30,2%
ПДФО	43,9	67,2	61,5	-8,5%	39,9%
військовий ПДФО	2,8	20,1	12,5	-37,8%	342,3%
Рентна	4,0	3,6	2,6	-27,8%	-35,0%
Внутрішні податки на товари та послуги	3,7	2,7	5,5	100,5%	46,3%
Земельний податок з юридичних осіб	8,6	9,9	7,4	-25,5%	-13,7%
Орендна плата з юридичних осіб	2,1	2,3	3,1	32,4%	44,9%
Єдиний податок з юридичний осіб	0,2	0,3	0,3	2,7%	31,5%
Єдиний податок з фізичних осіб	8,8	9,5	12,4	30,9%	41,4%
Єдиний СГ податок	0,2	0,2	0,5	120,0%	119,7%
Неподаткові надходження	2,6	2,4	3,5	46,5%	35,3%
Дотації з державного бюджету	48,2	42,1	60,7	44,1%	26,0%
Субвенції з державного бюджету	154,8	152,3	138,4	-9,2%	-10,6%

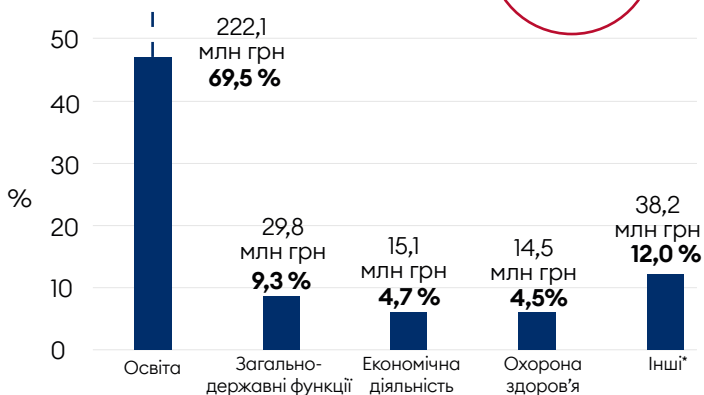
Доходи місцевого бюджету Любешівської селищної територіальної громади у 2023 році становили 309,1 млн грн, що на 10,6% більше ніж у 2021 році. Загалом зростання пов'язане із збільшенням надходжень податкових платежів – на 30,2%. Зокрема ПДФО – на 39,9% у тому числі військового ПДФО на 342,3% - із 2,8 млн у 2021 році до 20,1 млн грн у 2022 та 12,5 млн грн у 2023 році, також на 41,4% зросли суми єдиного податку з фізичних осіб, податки на споживання – +46,3% (із 3,7 млн грн до 5,5 млн грн). Окрім податкових, на 26% зросли дотації з державного бюджету – останні зросли із 48,2 млн грн до 60,7 млн грн.

Загалом основним ресурсом місцевого бюджету Любешівської громади були кошти державного бюджету – 64,4%: 44,8% - субвенції і 19,6% – дотації. Тоді як власні (податкові) доходи склали лише 31,1%. Найбільшу частку серед податкових надходжень склав податок на доходи фізичних осіб – 19,9%, з якого 4% – військовий ПДФО. Тоді як завдяки місцевим податкам вдалося акумулювати лише 8,5% усіх доходів місцевого бюджету.

Рис. 6

Структура видатків місцевого бюджету громади у 2023 році

*Громадський порядок, безпека та судова влада, охорона навколишнього природного середовища, житлово-комунальне господарство, духовний та фізичний розвиток, соціальний захист та соціальне забезпечення, міжбюджетні трансферти

Видатки Любешівської селищної громади у 2023 році, в основному, спрямовувалися на освіту – 222,1 млн грн або 69,5% всіх видатків бюджету у 2023 році, ще 9,3% видатків або 29,8 млн грн – це видатки на забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування. Також 15,1 млн грн або 4,7% – це видатки на економічну діяльність.

Висновок

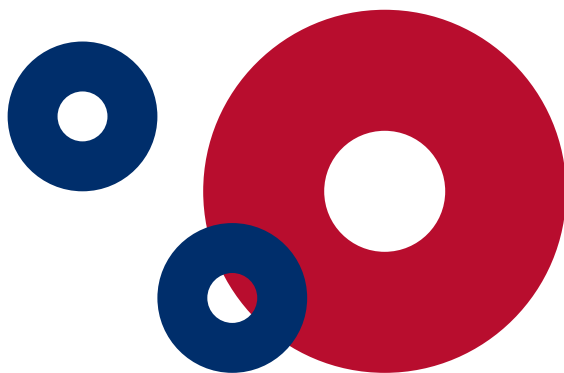
Протягом 2021-2023 року спостерігалася позитивна тенденція в доходах місцевого бюджету, протягом 2021-2023 років вони зросли на 10,6%. Загалом приріст відбувся завдяки зростанню податкових надходжень – на 30,2%, зокрема ПДФО – на 39,9% у тому числі військове ПДФО на 342,3% – із 2,8 млн у 2021 році до 20,1 млн грн у 2022 та 12,5 млн грн у 2023 році. На 41,4% зросли суми єдиного податку з фізичних осіб, податки на споживання – +46,3% (із 3,7 млн грн до 5,5 млн грн). Окрім податкових, на 26% зросли дотації з державного бюджету – із 48,2 млн грн до 60,7 млн грн. Загалом у Любешівській громаді низька податкова база, зокрема щодо місцевих податків.

Видатки місцевого бюджету у 2023 році склали 319,7 млн грн, з яких 222,1 млн грн (69,5%) – це видатки на освіту і лише 4,7% або 15,1 млн грн – це видатки на економічну діяльність.

ВИСНОВКИ

ДО ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ

Демографічна ситуація та трудовий потенціал:

Любешівська селищна територіальна громада зберігає значний трудовий потенціал, що становить 58,9% населення працездатного віку. Це створює передумови для нарощування економічної активності та розвитку громади. Збалансована гендерна структура населення (50,3% жінок та 49,7% чоловіків) також сприяє збалансованому розвитку трудових ресурсів.

Земельні ресурси та сільське господарство:

Земельний фонд громади складається переважно з земель лісогосподарського (42,6%) та сільськогосподарського призначення (31,5%), що становить більше двох третин (74,1%) загальної площі. Це створює передумови для розвитку цих двох кластерів місцевої економіки з залучення інвестицій у підприємства сировинної переробки аграрної та лісогосподарської продукції.

Бізнес середовище та підприємництво:

Кількість фізичних осіб-підприємців у громаді зменшилася на 2,6% за останні роки, що можна пояснити наслідками війни. Попри це, кожен 49-й мешканець громади займається підприємницькою діяльністю, що становить 2,1% населення. Важливо підтримувати та стимулювати розвиток малого і середнього бізнесу, зокрема через надання фінансової допомоги, грантів та консультаційної підтримки.

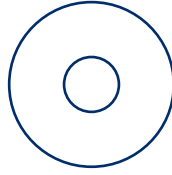
Фінансовий стан громади:

Доходи місцевого бюджету зросли на 10,6% з 2021 до 2023 року, переважно завдяки збільшенню податкових надходжень на 30,2%. Однак, висока залежність від дотацій і субвенцій з державного бюджету (64,4% всіх доходів) свідчить про низьку податкову базу громади. Рекомендовано проводити роботу щодо залучення додаткових інвестицій, розвитку місцевих підприємств і стимулювання економічної активності населення для зменшення залежності від зовнішніх фінансових джерел.

Видатки місцевого бюджету:

Видатки бюджету у 2023 році були спрямовані переважно на освіту (69,5% всіх видатків), що свідчить про значні інвестиції у людський капітал. Проте, лише 4,7% видатків спрямовані на економічну діяльність, що вимагає перегляду пріоритетів бюджетної політики для стимулювання економічного розвитку та створення нових робочих місць.

Враховуючи вищезазначене, Любешівська громада має значний потенціал для соціально-економічного розвитку за умови правильного управління ресурсами, розвитку бізнес-середовища, підтримки освітньої та медичної інфраструктури, а також ефективного використання земельних та фінансових ресурсів.

SWOT-аналіз

Сильні сторони (Strengths)

Земельні ресурси

74,1% загального земельного фонду громади становлять землі лісогосподарського (42,6%) та сільськогосподарського призначення (31,5%). Це створює потужну базу для розвитку двох ключових секторів економіки громади: агропромислового комплексу та лісового господарства. Велика частка земель лісогосподарського призначення сприяє розвитку деревообробної промисловості, виробництва пиломатеріалів та біопалива, тоді як сільськогосподарські угіддя забезпечують можливості для рослинництва, садівництва та ягідництва.

Розвинута освітня та медична інфраструктура

У громаді створена розгалужена мережа з 53 закладів освіти. На особливу увагу заслуговує функціонування Любешівського технічного фахового коледжу Луцького національного технічного університету, який здатен готувати фахівців за рядом актуальних спеціальностей: галузеве машинобудування, агроінженерія, тракторист-машиніст, будівництво та цивільна інженерія, облік і оподаткування. Таким чином громада має передумови й технічні можливості для підготовки кваліфікованих фахівців з точки зору пріоритетних напрямків розвитку місцевої економіки – аграрний та лісогосподарський сектори та переробні підприємства.

11 медичних закладів, що забезпечують базові соціальні послуги. Освітня інфраструктура дозволяє розвивати людський капітал, а медичні заклади – підтримувати якість життя мешканців, що є передумовою для економічного розвитку.

Високий трудовий потенціал

58,9% населення громади – працездатне населення, що становить важливий ресурс для економіки. Збалансована структура населення за віком та статтю сприяє залученню мешканців до місцевого бізнесу, фермерських господарств та соціальних проєктів.

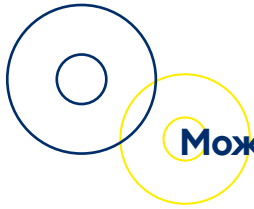
Слабкі сторони (Weaknesses)

Низький рівень підприємницької активності

Зменшення кількості фізичних осіб-підприємців на 2,6% за 2021-2023 роки свідчить про зниження ділової активності у громаді, зокрема через війну та економічні виклики. Низький рівень активності обмежує надходження до місцевого бюджету і створення нових робочих місць.

Залежність від державних дотацій

64,4% доходів бюджету громади надходять у вигляді дотацій і субвенцій. Це знижує фінансову незалежність громади, роблячи її вразливою до змін у державній політиці. Власні податкові доходи складають лише 31,1% бюджету, що недостатньо для сталого економічного розвитку.

Можливості (Opportunities)

Розвиток галузей економіки пов'язаних з лісовим господарством

Ліси займають 42,6% території громади, що створює потужну основу для сталого економічного зростання. Інвестиції в деревообробну промисловість, створення кластерів для переробки деревини та використання побічних продуктів (наприклад, деревного вугілля чи біопалива) дозволять громаді зміцнити бюджет і створити нові робочі місця.

Стимулювання екологічного туризму

Природні ресурси громади, включаючи лісові масиви та водні об'єкти, становлять значний потенціал для розвитку екотуризму. Створення туристичних маршрутів, зон відпочинку, кемпінгів та рекреаційних об'єктів сприятиме залученню туристів, розвитку локального бізнесу та збільшенню надходжень до бюджету.

Інвестування в агропромисловий комплекс

Сільськогосподарські угіддя займають 31,5% земель громади, що створює можливості для вирощування високорентабельних культур, органічного землеробства та створення переробних підприємств. Інвестиції в цей напрямок дозволять створити продукцію з доданою вартістю та збільшити податкові надходження до місцевого бюджету.

Безпекові виклики

Близькість до кордону з Республікою Білорусь, союзником росії, створює додаткові ризики для залучення інвестицій і реалізації проєктів розвитку. Ця географічна особливість робить громаду вразливою до зовнішніх політичних та безпекових чинників.

Демографічні виклики

Скорочення кількості дітей дошкільного віку (-17,6%) і учнів (-5,8%) за 2021-2023 роки свідчить про негативні демографічні тенденції, що може вплинути на трудовий потенціал у майбутньому. Такі зміни пов'язані з війною, міграцією та зниженням народжуваності.

Розгорнуті висновки до SWOT-аналізу Любешівської громади

Сильні сторони: Любешівська громада має значний економічний потенціал завдяки своїм природним ресурсам і соціальній інфраструктурі. Велика частка земельного фонду (74,1%) – землі сільськогосподарського та лісгосподарського призначень, що створює передумови для розвитку цих кластерів економіки. Розвинена освітня та медична інфраструктура, яка включає 53 заклади освіти та 11 медичних установ, забезпечує доступ населення до базових соціальних послуг, що сприяє соціальній стабільності. Високий трудовий потенціал громади, де 58,9% населення є працездатними, забезпечує доступ до робочої сили, необхідної для розвитку місцевого бізнесу та залучення інвестицій.

Слабкі сторони: Громада стикається з низкою викликів, які обмежують її економічний розвиток. Зниження рівня підприємницької активності, що виражається у скороченні кількості фізичних осіб-підприємців (-2,6% за 2021-2023 роки), вказує на труднощі у розвитку малого бізнесу. Значна залежність від державних дотацій (64,4% доходів бюджету) обмежує фінансову самостійність громади та її спроможність до самостійного розвитку. Незадовільний стан дорожньої інфраструктури ускладнює мобільність населення, особливо у 41 населеному пункті громади. Низький рівень видатків на економічну діяльність (4,7% бюджету) також обмежує можливості для стимулювання економічного зростання.

Можливості: Любешівська громада має значні можливості для розвитку за рахунок сталого використання своїх природних ресурсів. Ліси, які займають 42,6% території громади, створюють передумови для розвитку деревообробної промисловості, включаючи виробництво пиломатеріалів, меблів і біопалива. Природні ресурси громади також сприяють розвитку екологічного туризму. Лісові та водні масиви можуть стати основою для створення туристичних маршрутів, зон відпочинку та рекреаційних об'єктів, що сприятиме залученню інвестицій та підтримці місцевого бізнесу. Сільськогосподарські угіддя громади (31,5%) забезпечують можливості для розвитку органічного землеробства та створення підприємств із переробки аграрної продукції, що дозволить підвищити додану вартість і зміцнити бюджет громади.

Загрози: Громада стикається з низкою загроз, які можуть обмежити її розвиток. Географічне розташування поблизу кордону з Білоруссю, яка є союзником росії, створює додаткові безпекові ризики, що негативно впливають на залучення інвестицій. Демографічні виклики, такі як скорочення кількості дітей дошкільного віку (-17,6%) та учнів (-5,8%) за 2021-2023 роки, можуть знизити трудовий потенціал у довгостроковій перспективі.

Загальний висновок: SWOT-аналіз демонструє, що Любешівська громада має значний потенціал для розвитку за умови подолання існуючих слабких сторін та ефективного використання наявних можливостей. Для цього важливо зосередитися на зменшенні залежності від державних дотацій, стимулюванні підприємницької активності, розвитку інфраструктури, залученні інвестицій у деревообробну промисловість та агропромисловий сектор, а також реалізації екологічних і туристичних проєктів.

**СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ
ТА РЕЗУЛЬТАТИ
ЇХ ДОСЯГНЕННЯ**

Стратегічна ціль 1

Розвиток малого та середнього бізнесу (МСБ)

Стратегічна ціль 2

Залучення інвестицій у громаду

Стратегічна ціль 3

Розвиток екологічного та лісового потенціалу через рекреацію і переробку продуктів лісу

1.1. Стимулювання підприємницької активності в громаді

1.2. Розвиток локальних бізнес-ініціатив через підтримку кооперації

1.3. Популяризація місцевої продукції

1.4. Формування партнерських відносин із місцевим бізнесом

2.1. Розробка інвестиційного паспорта громади

2.2. Підтримка бізнесу у залученні грантових ресурсів

3.1. Розвиток рекреаційної інфраструктури

3.2. Підтримка заготівлі та первинної переробки продуктів лісу

3.3. Промоція місцевої продукції з лісових ресурсів

3.4. Розвиток навчальних проектів у сфері сталого лісокористування

Вибір стратегічних цілей для економічного розвитку Любешівської селищної територіальної громади базується на унікальних природних, економічних та демографічних особливостях регіону. Значна частина земельного фонду громади, а саме 74,1%, складається із земель лісогосподарського та сільськогосподарського призначення, що створює суттєві передумови для розвитку агропромислового комплексу та лісової промисловості. Ліси громади забезпечують можливості для лісозаготівлі, деревообробки та розвитку екологічного туризму, водночас сприяючи сталому використанню природних ресурсів.

Наявність земель сільськогосподарського призначення відкриває перспективи для впровадження сучасних агротехнологій, органічного землеробства та створення переробних підприємств, що підвищують додану вартість продукції. Крім того, водні ресурси громади, такі як річки та заповідні території, створюють умови для розвитку рекреаційного та екотуризму, залучення інвестицій у туристичну інфраструктуру та підтримки місцевих підприємств.

Економічний розвиток громади підтримується багатогалузеву структурою, що включає сільське господарство, лісову промисловість, малий та середній бізнес. Незважаючи на виклики, пов'язані зі зменшенням кількості фізичних осіб-підприємців, громада зберігає потенціал для розвитку бізнесу, зокрема через стимулювання підприємницької активності серед жінок та молоді, надання грантів і підтримку кооперативного руху.

Інтеграція природних ресурсів у стратегію розвитку громади дозволить зберегти екологічний баланс, забезпечити економічне зростання та створити нові робочі місця. Залучення інвестицій, зокрема у деревообробну промисловість та переробку агропродукції, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності громади. Розвиток освітньої та медичної інфраструктури, зокрема шляхом модернізації закладів та впровадження сучасних технологій, дозволить зміцнити людський капітал громади та забезпечити якість життя мешканців.

Стратегічна ціль 1

Розвиток малого та середнього бізнесу

Малий та середній бізнес є основою економіки Любешівської громади, що забезпечує робочі місця для місцевого населення, стимулює зайнятість і створює податкові надходження до бюджету. Пріоритетом є підтримка підприємництва у сферах сільського господарства, переробки продукції, екотуризму та лісової промисловості. Особлива увага приділяється розвитку кооперативного руху, грантової підтримки для фермерів і стимулюванню підприємницької активності серед жінок та молоді. Розвиток цього сектору сприятиме економічній незалежності громади, підвищенню рівня доходів населення та формуванню конкурентоспроможної локальної економіки.

Стратегічна ціль 2

Залучення інвестицій у громаду

Інвестиції є ключовим фактором для модернізації інфраструктури, розширення деревообробної промисловості, створення переробних підприємств і впровадження відновлюваної енергетики. Максимальне використання природного потенціалу громади, зокрема лісових і сільськогосподарських ресурсів, дозволить створити сучасні промислові кластери, такі як виробництво меблів, біопалива чи органічних добрив. Інвестиції у розвиток транспортної і туристичної інфраструктури підвищать конкурентоспроможність громади, сприятимуть залученню зовнішнього капіталу та створенню нових робочих місць.

Стратегічна ціль 3

Розвиток екологічного та лісового потенціалу через рекреацію і переробку продуктів лісу

Любешівська громада має унікальні можливості для інтегрованого використання своїх природних ресурсів. Стратегічною метою є розвиток екологічного туризму та заготівлі й переробки продуктів лісу, таких як деревина, ягоди, гриби, мед, лікарські рослини. Передбачається створення інфраструктури для екотуризму, зокрема еко-стежок, кемпінгів, рекреаційних зон, а також промислових об'єктів для заготівлі й переробки лісових продуктів. Це дозволить громадам отримувати додаткові доходи, розвивати гастрономічний і ремісничий бізнес, а також залучати туристів через організацію фестивалів та тематичних екскурсій. Водночас така діяльність сприятиме збереженню природного балансу шляхом впровадження програм сталого використання лісових ресурсів, навчання місцевого населення екологічним практикам і залучення міжнародних партнерів для підтримки природоохоронних проєктів.

Стратегічна ціль 1

Розвиток малого та середнього бізнесу

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

1. Стимулювання підприємницької активності в громаді.

Організація безкоштовних консультаційних сесій для місцевих підприємців та стартапів. Проведення зустрічей із досвідченими підприємцями громади для обміну досвідом, що не потребує значних фінансових витрат.

2. Розвиток локальних бізнес-ініціатив через підтримку кооперації.

Створення спільних проєктів серед підприємців громади для виробництва та реалізації локальної продукції, зокрема в сільському господарстві, лісозаготівлі та ремісництві.

3. Популяризація місцевої продукції.

Проведення локальних ярмарків і виставок, створення цифрових платформ для просування продукції громади.

4. Формування партнерських відносин із місцевим бізнесом.

Створення платформи для регулярного спілкування між владою та підприємцями для обговорення інвестиційних можливостей.

Стратегічна ціль 2

Залучення інвестицій у громаду

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

1. Розробка інвестиційного паспорта громади.

Підготовка інвестиційних пропозицій у пріоритетних сферах: деревообробка, агропереробка, екотуризм. Використання ресурсів громади для їх просування через партнерські організації та профільні форуми.

2. Підтримка бізнесу у залученні грантових ресурсів.

Залучення експертів для допомоги у написанні грантових заявок із мінімальними витратами. Консультаційна підтримка місцевих підприємців та ініціативних груп у пошуку грантів.

Стратегічна ціль 3

Розвиток екологічного та лісового потенціалу через рекреацію і переробку продуктів лісу

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

1. Розвиток рекреаційної інфраструктури.

Мета полягає в облаштуванні зон відпочинку та туристичних маршрутів, які дозволять ефективно використовувати природний потенціал громади. Це включає облаштування еко-стежок, місць для активного відпочинку, кемпінгів, інформаційних стендів та мінімальної інфраструктури для туристів, що сприятиме розвитку туризму та підвищенню якості життя мешканців.

2. Підтримка заготівлі та первинної переробки продуктів лісу.

Запровадження спрощених умов для отримання дозволів на заготівлю та переробку ягід, грибів, лікарських рослин. Організація кооперативів для спільного використання обладнання для первинної обробки.

3. Промоція місцевої продукції з лісових ресурсів.

Організація невеликих локальних фестивалів чи виставок, присвячених продуктам лісу (ягоди, гриби, деревина), для привернення уваги до громади як екологічного виробника.

4. Розвиток навчальних проєктів у сфері сталого лісокористування.

Проведення семінарів для місцевого населення з питань сталого використання лісових ресурсів та їхньої переробки. Співпраця з екологічними організаціями для підготовки таких заходів із мінімальними витратами.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ

Стратегічна ціль 1

Розвиток малого та середнього бізнесу

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ:

1. Стимулювання підприємницької активності в громаді

Результат:

Зростання кількості активних підприємців у громаді завдяки доступу до безкоштовних консультацій і обміну досвідом. Підприємці отримують нові знання та навички, що сприятиме більш ефективному веденню бізнесу, створенню нових робочих місць і підвищенню економічної активності.

2. Розвиток локальних бізнес-ініціатив через підтримку кооперації

Результат:

Формування нових кооперативів у ключових галузях, таких як сільське господарство, лісозаготівля та ремісництво. Це дозволить підприємцям знижувати витрати, об'єднувати ресурси й підвищувати конкурентоспроможність своєї продукції. Кооперативи також сприятимуть підвищенню рівня доходів місцевого населення.

3. Популяризація місцевої продукції

Результат:

Розширення ринків збуту для продукції громади через локальні ярмарки, виставки та цифрові платформи. Це підвищить обізнаність про місцеві продукти, стимулюватиме розвиток підприємництва й залучення клієнтів із інших регіонів.

4. Формування партнерських відносин із місцевим бізнесом.

Результат:

Регулярне спілкування між владою та підприємцями допоможе створити сприятливі умови для інвестицій. Це призведе до формування нових партнерств і підвищення довіри до інституцій громади.

Стратегічна ціль 2

Залучення інвестицій у громаду

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ:

1. Розробка інвестиційного паспорта громади

Результат:

Підготовка інвестиційних проєктів у пріоритетних сферах, що підвищить зацікавленість потенційних інвесторів. Це сприятиме залученню додаткового капіталу, модернізації локальної економіки та створенню нових робочих місць.

2. Підтримка бізнесу у залученні грантових ресурсів

Результат:

Зростання кількості успішних грантових заявок завдяки допомозі експертів і консультаціям. Це дозволить реалізувати більше проєктів без значного фінансового навантаження на бюджет громади.

Стратегічна ціль 3

Розвиток екологічного та лісового потенціалу через рекреацію і переробку продуктів лісу

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

1. Розвиток рекреаційної інфраструктури

Результат:

Облаштовані зони відпочинку, туристичні маршрути, еко-стежки та місця для активного відпочинку. Це сприятиме розвитку туризму, залученню відвідувачів і підвищенню якості життя мешканців громади.

2. Підтримка заготівлі та первинної переробки продуктів лісу

Результат:

Збільшення обсягів переробки лісових ресурсів через створення кооперативів і спрощення процедур. Це сприятиме підвищенню доданої вартості продукції та збільшенню доходів місцевих підприємств.

3. Промоція місцевої продукції з лісових ресурсів

Результат:

Підвищення обізнаності про продукцію громади через локальні фестивалі та виставки. Це стимулює розвиток економіки громади й привертає увагу до громади як екологічного виробника.

4. Розвиток навчальних проєктів у сфері сталого лісоторування

Результат:

Підвищення рівня обізнаності населення щодо сталого використання лісових ресурсів. Це забезпечить їх збереження для майбутніх поколінь і створить основу для екологічно орієнтованої економіки.

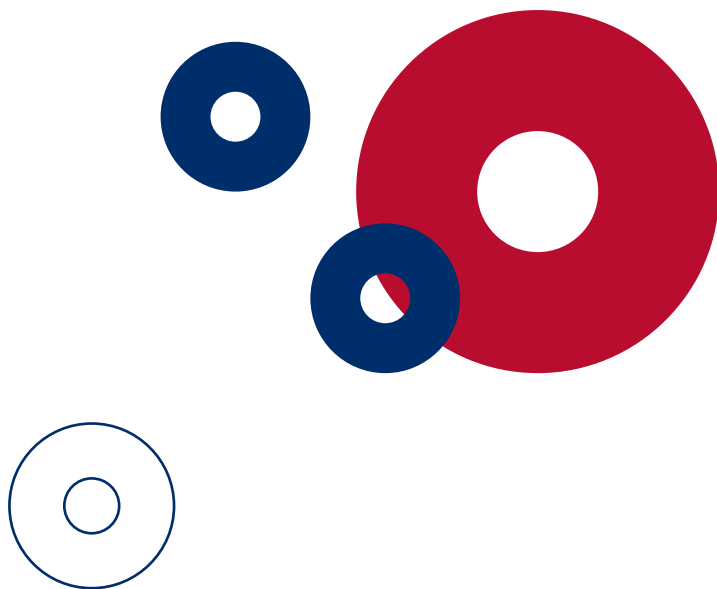

Загальні результати

Реалізація цих оперативних цілей у рамках наявних фінансових ресурсів забезпечить Любешівській громаді зростання економічної активності, створення нових робочих місць, збільшення податкових надходжень та розвиток базової інфраструктури. Це сприятиме зміцненню економічної стійкості громади, ефективному використанню природних ресурсів, сталому розвитку малого бізнесу, лісопереробної галузі та рекреаційного потенціалу. В довготривалій перспективі такі заходи стануть основою для економічного процвітання громади та підвищення якості життя її мешканців.

**ПЕРЕЛІК ЗАХОДІВ
ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ
ТА ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
ГРОМАДИ**

Стратегічна ціль 1

Розвиток малого та середнього бізнесу

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 1.1: Стимулювання підприємницької активності в громаді.

Заходи:

- Організувати регулярні консультаційні сесії для підприємців за участю місцевих експертів та досвідчених підприємців.
- Провести серію безкоштовних онлайн-вебінарів на теми бізнес-планування, маркетингу, цифровізації та фінансового обліку.
- Створити платформу для обміну досвідом між підприємцями громади через зустрічі або локальні форуми.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 1.2: Розвиток локальних бізнес-ініціатив через підтримку кооперації.

Заходи:

- Провести інформаційні кампанії щодо переваг кооперації серед підприємців громади.
- Організувати консультації щодо створення кооперативів, включаючи юридичну підтримку.
- Забезпечити технічну підтримку для створення кооперативів у сферах сільського господарства, лісозаготівлі та ремісництва.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 1.3: Популяризація місцевої продукції.

Заходи:

- Організувати локальні ярмарки, де підприємці зможуть представити свою продукцію мешканцям громади та сусідніх територій.
- Провести рекламну кампанію для популяризації продукції громади через соціальні мережі та партнерські зв'язки.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 1.4: Формування партнерських відносин із місцевим бізнесом.

Заходи:

- Організувати круглі столи та бізнес-форуми для обговорення перспектив розвитку громади та спільних інвестиційних проєктів.
- Створити базу даних місцевих підприємців для спрощення комунікації та залучення до співпраці.
- Розробити систему пільг для бізнесу, що інвестуватиме в розвиток громади.

Стратегічна ціль 2

Залучення інвестицій у громаду

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 2.1: Розробка інвестиційного паспорта громади.

Заходи:

- Створити інтерактивний інвестиційний паспорт громади, який включатиме ключові можливості для інвесторів у сферах деревообробки, агропереробки та туризму.
- Провести презентації інвестиційного паспорта на регіональних та національних форумах.
- Забезпечити постійне оновлення інвестиційної інформації відповідно до змін у громаді.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 2.2: Підтримка бізнесу у залученні грантових ресурсів.

Заходи:

- Організувати консультаційні сесії для підприємців щодо написання грантових заявок.
- Створити інформаційний ресурс, який інформуватиме про доступні гранти для бізнесу та громадських ініціатив.
- Налагодити співпрацю з організаціями, що підтримують грантові проекти, для залучення додаткової підтримки.

Стратегічна ціль 3

Розвиток екологічного та лісового потенціалу через рекреацію і переробку продуктів лісу

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 3.1: Розвиток рекреаційної інфраструктури.

Заходи:

- Облаштувати мінімальну інфраструктуру для відпочинку, зокрема лавки, навіси, інформаційні стенди на туристичних маршрутах.
- Розробити та позначити екостежки для піших прогулянок, веломаршрутів і екскурсій.
- Провести промоцію рекреаційних можливостей громади через соціальні мережі та туристичні платформи.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 3.2: Підтримка заготівлі та первинної переробки продуктів лісу.

Заходи:

- Забезпечити місцевих підприємців доступною інформацією щодо умов заготівлі та переробки лісових продуктів.
- Організувати закупівлю невеликого обладнання для обробки лісових ресурсів, яке буде використовуватися на умовах кооперації.
- Провести тренінги для підприємців із питань доданої вартості в переробці лісових ресурсів.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 3.3: Промоція місцевої продукції з лісових ресурсів.

Заходи:

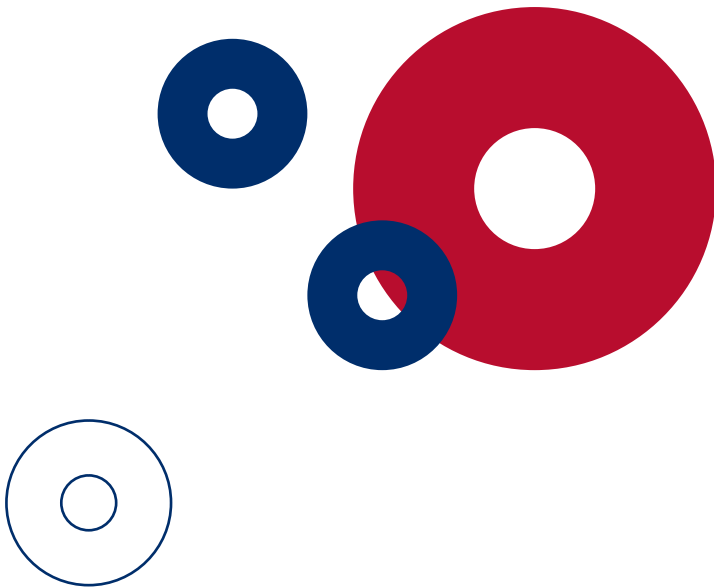
- Організувати тематичні фестивалі, виставки та ярмарки, присвячені лісовим продуктам.
- Розробити бренд громади як виробника екологічної продукції для залучення уваги покупців і партнерів.
- Забезпечити участь місцевих виробників у регіональних заходах для популяризації продукції.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ 3.4: Розвиток навчальних проєктів у сфері сталого лісокористування.

Заходи:

- Провести семінари для місцевого населення щодо сталого використання лісових ресурсів.
- Налагодити співпрацю з екологічними організаціями для проведення навчальних заходів із мінімальними фінансовими витратами.
- Випустити інформаційні буклети про правила збереження лісових екосистем і відповідальне лісокористування.

ПРОЄКТИ

Проект 1.1.1: «Програма стимулювання підприємницької активності»

Опис проекту:

Проект спрямований на активізацію підприємницької діяльності в Любешівській громаді через організацію консультаційних сесій та навчальних заходів для місцевих підприємців і стартапів. Основною метою є підвищення рівня знань підприємців у сферах бізнес-управління, маркетингу, фінансів та цифровізації. Проект передбачає проведення консультаційних сесій із залученням досвідчених підприємців і місцевих експертів, організацію регулярних онлайн-вебінарів і тренінгів. Особливий акцент робиться на практичних кейсах, що стосуються специфіки ведення бізнесу в громаді.

Програма також включає створення платформи для обміну досвідом, яка дозволить підприємцям спільно вирішувати проблеми, генерувати ідеї та формувати партнерства. Очікується, що реалізація проекту сприятиме підвищенню компетентностей підприємців, створенню нових бізнесів і збільшенню зайнятості в громаді.

Фінансові потреби: 450 тис грн на рік.

Джерела фінансування:

- Місцевий бюджет (50%)
- Гранти та міжнародні донори (30%)
- Приватний сектор (20%)

Виконавці: Органи місцевого самоврядування, громадські організації.

Види робіт: Розробка навчальної програми, набір та навчання підприємців, створення платформи для обміну досвідом, моніторинг результатів.

Етапи реалізації:

- 2025 рік: Розробка програми, формування команди консультантів, підготовка до тренінгів.
- 2026-2027 роки: Проведення навчальних заходів, консультацій, обмін досвідом, коригування програми.

Проект 1.2.1: «Підтримка створення кооперативів у ключових галузях»

Опис проєкту:

Проект спрямований на розвиток локальних бізнес-ініціатив через створення кооперативів у сферах сільського господарства, лісозаготівлі та ремісництва. Основними заходами є організація інформаційних кампаній про переваги кооперації, надання консультаційної підтримки для створення кооперативів, а також юридична та технічна допомога. Кооперативи сприятимуть об'єднанню підприємців, зменшенню витрат і підвищенню конкурентоспроможності продукції громади. У перспективі це забезпечить додаткові робочі місця, зростання доходів населення та зміцнення економіки громади.

Фінансові потреби: 300 тис. грн на рік

Джерела фінансування:

- Місцевий бюджет (60%)
- Грантові програми (40%)

Виконавці: Органи місцевого самоврядування, підприємницькі об'єднання.

Види робіт: Проведення інформаційних заходів, юридична та технічна підтримка, моніторинг ефективності кооперативів.

Етапи реалізації:

- 2025 рік: Інформаційна кампанія, залучення учасників, організація консультацій.
- 2026-2027 роки: Створення кооперативів, юридичний супровід, моніторинг і вдосконалення діяльності.

Проект 2.1.1: «Розробка інвестиційного паспорта громади»

Опис проекту:

Проект передбачає створення сучасного інвестиційного паспорта Любешівської громади, який міститиме інформацію про її економічний, природний та соціальний потенціал. Документ буде спрямований на залучення інвесторів до реалізації проектів у сферах деревообробки, агропереробки та туризму. Паспорт міститиме ключові дані про доступні ресурси, пріоритетні галузі та умови інвестування. Для популяризації паспорта планується його презентація на регіональних форумах і онлайн-платформах.

Фінансові потреби: 200 тис. грн на рік.

Джерела фінансування:

- Місцевий бюджет (50%)
- Гранти та міжнародні програми (50%)

Виконавці: Органи місцевого самоврядування, залучені експерти.

Види робіт: Збір даних, підготовка інформації, дизайн і друк паспорта, організація презентацій.

Етапи реалізації:

- 2025 рік: Підготовка та публікація паспорта.
- 2026-2027 роки: Презентація на форумах, оновлення інформації.

Проект 3.1.1: «Створення базової рекреаційної інфраструктури»

Опис проєкту:

Проект «Створення базової рекреаційної інфраструктури» має на меті використання природного потенціалу Любешівської громади для розвитку туризму та покращення якості життя мешканців. У рамках проєкту планується облаштувати мінімальну інфраструктуру для відпочинку в популярних природних локаціях громади, таких як лісові масиви, річки та природоохоронні території.

Основні заходи включають встановлення лавок, альтанок, інформаційних стендів, смітєвих контейнерів та навісів для відпочинку, які забезпечать комфорт для туристів і відвідувачів. Окрему увагу буде приділено створенню і позначенню маршрутів для екологічних стежок, що спрямовані на піші прогулянки та велотуризм. Це не лише покращить доступ до природних багатств громади, але й дозволить популяризувати її екологічні та туристичні можливості.

Проект передбачає розробку тематичних маршрутів, що включатимуть зупинки з інформаційними табличками, які висвітлюватимуть природні особливості території, місцеву флору та фауну, а також культурно-історичні об'єкти. Такий підхід сприятиме екологічній освіті відвідувачів та підвищенню обізнаності про необхідність збереження природних ресурсів.

Очікується, що реалізація проєкту забезпечить кілька важливих результатів: залучення туристів до громади, розвиток малого бізнесу в суміжних сферах (заклади харчування, сувенірні магазини, прокат спорядження), збільшення податкових надходжень до місцевого бюджету. Крім того, покращення рекреаційної інфраструктури сприятиме залученню грантових коштів і партнерських інвестицій у подальший розвиток громади.

Проект також матиме соціальний ефект – створення привабливих місць для відпочинку підвищить якість життя місцевих мешканців і забезпечить нові можливості для дозвілля. Це стимулюватиме місцеву спільноту до більш активного залучення у збереження природної спадщини та підтримку екотуризму.

Загалом, проєкт стане важливим кроком у формуванні позитивного іміджу Любешівської громади як туристично привабливого регіону, що сприятиме сталому розвитку місцевої економіки та покращенню соціального середовища.

Фінансові потреби: 400 тис. грн на рік.

Джерела фінансування:

- Місцевий бюджет (40%)
- Грантові програми (40%)
- Місцевий бізнес (20%)

Виконавці: Органи місцевого самоврядування, громадські організації.

Види робіт: Облаштування інфраструктури, розробка маршрутів, промоція туристичних можливостей громади.

Етапи реалізації:

- 2025 рік: Визначення локацій, розробка маршрутів, закупівля матеріалів.
- 2026-2027 роки: Встановлення інфраструктури, проведення промоційної кампанії.

Проект 3.2.1: «Центр підтримки заготівлі та переробки лісових продуктів»

Опис проекту:

Проект передбачає створення «Центру підтримки заготівлі та переробки лісових продуктів» у Любешівській громаді, який стане платформою для підприємців, що займаються або планують займатися заготівлею та переробкою лісових ресурсів. Основною метою проекту є надання доступної інформаційної, технічної та освітньої підтримки для підвищення ефективності цієї діяльності.

Центр буде виконувати кілька ключових функцій. По-перше, це інформаційна підтримка: створення бази даних із нормативно-правовими умовами заготівлі, рекомендаціями щодо сертифікації продукції та інформацією про ринки збуту. Це забезпечить підприємців актуальною інформацією, необхідною для роботи.

По-друге, передбачається закупівля базового обладнання для первинної переробки лісових продуктів, такого як сушарки для ягід і грибів, подрібнювачі деревини чи пресувальні установки. Обладнання надаватиметься підприємцям на умовах кооперативного використання, що значно знизить фінансове навантаження на малий бізнес і забезпечить доступ до сучасних технологій.

По-третє, організація тренінгів і майстер-класів із питань доданої вартості, наприклад, створення продуктів із деревини, ягід чи грибів для кінцевого споживача. Це допоможе підприємцям не лише збільшити дохідність свого бізнесу, а й створити унікальну продукцію, яка матиме конкурентні переваги на ринку.

Очікується, що реалізація проекту сприятиме зростанню економічної активності у сфері лісокористування, збільшенню доходів місцевих підприємців і створенню нових робочих місць. Крім того, проект дозволить посилити співпрацю між підприємцями через кооперацію, що забезпечить сталість економічного розвитку громади.

Центр також стимулюватиме екологічну відповідальність: підприємцям

надаватиметься інформація про сталу заготовлю лісових ресурсів, сертифікаційні вимоги, а також організовуватимуться навчальні заходи з питань збереження екосистем.

Фінансові потреби: 600 тис. грн на рік.

Джерела фінансування:

- Місцевий бюджет (50%)
- Грантові програми (30%)
- Кошти кооперативів та підприємців (20%)

Виконавці: Органи місцевого самоврядування, підприємницькі об'єднання, громадські організації.

Види робіт:

- Створення інформаційної бази даних.
- Закупівля базового обладнання для переробки лісових продуктів.
- Організація тренінгів, майстер-класів і консультацій.
- Моніторинг використання обладнання та ефективності роботи центру.

Етапи реалізації:

- 2025 рік: Розробка концепції центру, створення бази даних, закупівля обладнання.
- 2026 рік: Запуск центру, проведення перших тренінгів, організація кооперативного використання обладнання.
- 2027 рік: Розширення послуг центру, оцінка ефективності проєкту, внесення коректив.

 ants.org.ua info@ants.org.ua @ANTSngo @ants.ngo

Проект «Зміцнення співпраці між органами місцевого самоврядування та підприємствами у сфері місцевого економічного розвитку територіальних громад Волинської області» реалізується Мережею захисту національних інтересів «АНТС» та став можливим завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проект USAID «ГОВЕРЛА». Зміст цього матеріалу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.